Anul I. Nr. 19 Cenzurat 4 pagini 3 lei Duminică, 10 Noembrie 1935

ROMÂNIA CREȘTINĂ

TRIBUNĂ INDEPENDENTĂ DE LUPTĂ NAȚIONALISTĂ-CREȘTINĂ

Director: Sergiu Florescu.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Chișinău, strada Regele Ferdinand Nr. 81. Telefon No 53

ABONAMENTE:
Pe un an . . . . . 200 lei
Pentru instituții și autorități . . . . 1000 »
Abonamente de încurajare . . . . . după voință

Cuvântul oamenilor noi

Cine sunt oamenii noi?

Acei despre care nu se poate vorbi în Țara Lor. Sunt frați care lucrează la temeliile unei noui Românii:

Azi stăpânesc hoardele acestor bandiți. Ei stau în calea oamenilor noui, ei împiedică încă puțin deschiderea ferestrelor dela casa unde trăesc, tocmai lindică înăuntru e prea multă murdărie.

Nu vor putea lucra multe în dosul obloanelor și prin peșteri. S'a putut acest lucru odinioară, când tâlharii de prin viziuni terorizau secole un popor de muncitori cinstiți dar neorganizați.

Azi sau mâine obloanele vor sbura, iar cioclii Patriei vor rămâne cu rânjetele putrede sub soarele ochilor oamenilor noui, al camarazilor, al fraților de cruce, legați prin sângele înaintașilor, eroilor întru inceputul luptei.

De ce vor fi învinși stâlpii regimului minat de însăși neputința în care se sbate, de imoralitatea în care se svârcolește?

Oamenii noui, ostașii Comandantului pe care speriații democrați nu leau a-i scrie nicăieri numele, fără a ști nenorociții că numele șefului e cu atât mai nepieritor din sufletele, din inimile camarazilor. — oamenii noui zic, vor birui fiindcă felul lor de luptă e unic în analele de istorie politică ale lumii, nu ale scurtului nostru trecut politic.

Oamenii noui au un cuvânt cu totul nou, un cuvânt magic, irezistibil: *cuvântul credinței*.

In locul vorbelor goale, a bătăilor electorale, a beților pentru voturi, a minciunilor demagogice, uzate de „dezorganizațiile" politice dela noi din țară, oamenii noui, camarazii din partidul *„Totul pentru Țară"*, au adus în fața poporului munca reală, construcția utilă de *biserici, mânăstiri, poduri, șosele, diguri, case de odihnă, cruci, monumente*, de-alungul țării, devenită un șantier al muncii tăcute.

N'ați văzut acele trupuri arse de soare, ucei mușchi bruni, — pe care bandiții au atârnat nu de mult lanțuri,—acele piepturi de fier, încordate în creare de opere nepieritoare dela Tisa pân'la Nistru?

Nu i-ați văzut, voinici ca niște umbre strămoșești, înălțându-se falnici în răsăritul soarelui și rugându-se la începutul lucrului, sub ochii *„poporului"* vrăjit de acest *„nou"* fel de oameni, cari, în locul vorbei mincinoase, aduceau *fapta?*

N'ați văzut salutul lor în fața șefilor, a *Șefului? Brațe întinse*. Ramuri de codru secular. Piepturi arămii. Tulpini din codru ruginit de ani și viață nemuritoare.

Oamenii aceștia noui, prin cuvântul lor nou, aceștia și prin acestea vor conduce, oricât s'ar svârcoli regimul vorbelor goale, al veșnicei minciuni și neputințe.

Deoparte o iarbă arsă ce pârâe sub tălpi — *regimul ce moare;* de alta un codru mândru, cuceritor de loc și spațiu — *regimul ce vine.*

Un deputat liberal complice la escrocerii de milioane

— la Jurul escrocerilor avocatului Negoescu.—Se Incearcă mușamalizarea afacerii.—Deputatul Ion Vălușă a Inlesnit comiterea escrocerilor de zeci de milioane —

Am demascat, în numărul trecut, senzaționala escrocherie de 12 milioane, săvârșită de avocatul Negoescu, din București, cu ajutorul mai multor complici, în dauna ostașei nemțești „Pogonești", jud. Cahul.

Intre timp ne-au venit informațiuni că avocatul Negoescu, având concursul d-lui deputat Ion Vălușă, notar public în Chișinău, un oarecare hoteler clandestin Filip Almendingher, care și-a instalat centrul de afaceri în curtea Bisericii Evangelice—Lutherane din Chișinău și o serie de „oameni mari", politicani și funcționari, —a ajuns cu escrocheriile la o sumă mult mai mare decât anunțasem noi.

Astfel au fost escrocate circa 10 colonii nemțești din Basarabia, care, având procese cu Statul pentru expropriere ilegală, au câștigat procesele și daune pentru lipse de folosință în timpul litigiului cu Statul.

Despre manopperele escrocilor ne vom ocupa cu altă ocazie, de data aceasta întrebăm pe d. ministru de justiție: 1. **Cum se face că, deși există probe de vinovăție, avocatul Negoescu, deputatul Ion Vălușă și Filip Almendingher, încă nu au fost arestați?** 2. Știe d. ministru de justiție că banda de escroci încearcă mușamalizarea afacerei, cu ajutorul unor politicani, cari ocupă demnități în actuala guvernare? 3. A aflat d. ministru de justiție că ginerele lui Almendingher un oarecare Strobel, cutreieră coloniile nemțești și terorizează pe „hoții de pământ gubași", determinându-i să primească câte 2—5000 Lei, pentru a da declarații că „nu avem nici o pretenție față de av. Negoescu", în vreme ce au de primit câte 2—300.000 Lei?

In ce ne privește: nu vom lincia campania de demascarea tuturor hoților, chiar dacă ar fi să „sacrificăm" pe anumiți „aleși ai naațiunei"...

Sf. Arhanghel Mihail

O reclamație către Dumnezeu!

Doamne Dumnezeule! Ziarul *„România Creștină"*, disperat că strigătele desnădăjdulte exprimate prin slovă scrisă împotriva *nedreptăților și fărădelegilor*, răsună în pustiu,—îți adresează următoarea reclamație:

Neamul românesc a ajuns la o grea răspântie. Oameni fără credință, slujitori ai forțelor oculte, au ajuns conducători de Țară. Dreptatea și cinstea au fost înlocuite cu fărădelegi și hoții Cine se ridică și protestează împotriva acestor stări anormale, care duc Neamul la pieire, este prigonit, schingiuit, arestat, asasinat...

Românul băștinaș a ajuns sclav al jidovimei perazitare, care, datorită slăbiciunei oamenilor zilei din serviciul Internicului, a acaparat toate izvoarele de bogăție și câștig ale acestei Țări; *comerțul, presa, proprietățile urbane și toate arterele de viață ale românilor au ajuns în mâini păgâne de jidani!*

Recentul Jurnal al consiliului de miniștri, prin care se autorizează funcționarea unei societăți jidovești *„The Jewish Colonization Association"*, dă posibilitatea jidanilor să cumpere pământurile țăranilor români, spre a fi colonizați fiii lui Israil. Aici e cazul să-Ți arătăm, Doamne, că țăranii nu se pot împotrivi colonizării jidaice pe pământul strămoșilor lor. 1. *Bieții țărani români, bicuiți de toate mizeriile posibile ce s'au abătut asupra lor, sunt nevoiți să-și vândă ultima palmă de pământ pentru a-și hrăni familiile muribunde de foame;* 2. *Țăranul român, datorită vitregiei timpurilor, a fost ținut într'o stare de infinerie, aga că nu este capabil să-și găsească SINGUR mijloace de a se salva din ghiarele jidaice; intelectualii în cea mai mare parte, și-au dat mâna cu jidanii, determinați de interese meschine, și, conștienți sau inconștienți, sprijină iudaismul să acapareze averile băștinașilor.* 3. *Sistemul diabolic, cu bâtuta și insețdciune, întrebuințat de „neamul ales", face numeroase victime între țăranii noștri, ajunși la disperare din cauza sărăciei generale.*

Așa stând lucrurile, *Te rugăm, Doamne, trimite judecătorii cerurilor (l'am profera pe Arhanghelul Mihail)* să pedepsească pe toți aceia, cari, ajunși în situații de conducători, nu-și lac datoria, ci, dimpotrivă, sapă la temelia Țării și a Neamului, pactizând cu cei mai Inversunați dușmani ai creștinismului: *JIDANII!*

„România Creștină".

Comuniștii și democrații

Nicăeri nu poți sezion mai bine pericolul comunist ca în orașul nostru, căci nicăeri nu cred ca acest curent să se sloie mai în largul lui decât aici. E un climat moral care le prieste de minune. Dacă se întâmplă ascesori să cezi un convoi din aceste „cărți roșii"—exportat de la pluhoc de jandarmi—faptul e atât de banal—atât de obișnuit, încât nici nu atinge măcar atenția cuiva. Sfârșitul îl poți anticipa cu precizie: nebiirea, sau în cel mai rău caz o pedeapsă care nu duce la nici un rezultat serios. Procesul care se judecă aiteie acestea în Consiliul de război reactualizează acest pericol, care amenință permanent Statul acesta locăpuit pe mâna unor șnapani democrați, cari înțeleg să-ți pună căluș în gură atunci când îți exprimi un sentiment legitim pentru această Țară, dar nu înțeleg că trebue să curme odată cu această indiferență condamnabilă față de celace într'adevăr constituie o mișcare de destrămare și distrugere. — Nu mi-am putut stăpâni un sentiment de revoltă atunci când am văzut, în numărul compact de martori aduși la procesul acestor comuniști, și grupuri de țărani. M'am întrebat ce legătură, poate să aibă acești moldoveni cu acești lăgăreți pistruiați? Ce atitudine înțeleg să ia acești domni democrați cărora le incumbă datorie supremă prin situația pe care o dețin—de a apăra acest stat? Ce face acești domni exceslv de zeloși atunci când e vorba de o manifestație naționalistă cu acești criminali cari pervertesc sufletul țăranului român, care evident că habar are de fondul faptului în care este implicat să depuie mărturie? Oare nu-și dau seama că dacă și acest țăran — element de bază — în ființa cărui se ascunde Și-cuul virtualității nterelizate ale acestui Neam pervertit? Inseamnă suprimarea definitivă a poporului român? Înțeleg că prin aceste întrebări nu lac altceva decât să vă recomand niște oameni pe care deja îi cunoșteți.

Indiviiii sereștia — cari formează majoritate conducătorilor democrați — evoluții de transbolna împrejurărilor în postura ile pe care le ocupă,— tipuiți de acea capacitate interioară care îți dă putința de a le achita onorabil de obligațiile pe care poatul ce-i deții le implică,—nu reușesc să facă altceva decât să-și exteriorizeze vidul și prostia. Decizia și ordinele lor sunt snapoda, deaceia și măsurile lor sunt inelicace. Aș vrea să se țină seama; nu remare în acești oameni lipsa unei competințe profesionale —ci acel vid moral—aceste lichelism de slitină spelă ce caracterizează esențial pe un democrat. Pentru ei na există idealuri obiective. Nu există în sufletul mănăitul dorința de a sluji interesele acestui Neam. Nu vei descoperi nici măcar un infim spirit de sacrificiu pentru binele celor mulți—celor flămânzi,—Pericolos pentru ei e celace atinge interesele lor personale. Tara cu toate nevoile ei—cu durerile ei—un basm care emoționează pe tineri—A face politică, pentru ei înseamnă a considera totul un mijloc pentru ascensiunea propriei tale persoane. Nu vedeți ce alarmă pentru ecs manifestație dela 14 Noembrie? Spaima lor ces mare e că pierd puterea. Nu că duc la prăpastie o țară mesilă să înflorească. Unde e aceea conștiință superioară care să dictaze unui șef de guvern să se retragă atunci când nu mai e în stare? Unde e acel scrupul moral, care să pecetluiască gura acestor oameni înrăiți, de a mai spune trăsnăi și lucruri imposibile, de vreme ce s'au dovedit inutili grupăi, exercoți? Și după toate astea-mă întreb acum: în sfârșitul acestor rânduri: cum de mai pot exista tineri în această Țară care nă rămână sepărători—nemobilizați intr'un bloc—cum de mai pot rămâa această lume murdară—cum de nu se holărăsc odată — să lichidăze deliciile cu acele sfârșuri.

Eu cred în puritatea și avântul sublim al tinereții.

Gheorghe Arghiropol

Almanahul ziarului „România Creștină" pe 1936

La 1 Decembrie se pune în vânzare Almanahul ziarului **„România Creștină" pe anul 1936.**

Cine dorește să aibă acest Almanah, care va fi o oglindă a activității tineretului constructiv în taberele și șantierele de muncă, să-i comande din timp; **din lipsă de fonduri, nu putem tipări mai multe exemplare decât avem comandate.**

Prețul unui exemplar, Lei 30.

Depozitarii și librarii au un rabat de 25 proc.

Banii vor fi expediați pe adresa: **„Romînia Creștină" Chișinău, str. Regele Ferdinand I, Nr. 81.**

Naționalismul politicianist

Acum câtiva ani, mă îngrozea gândul că ași putea vedea, într'o bună zi, pe un camarad de luptă, pe un ostaș al **ordinei providențial**, bătându-se la o întrunire cu pumnii în piept, strigând **„jos jidanii"** și cerând puterea cot în cot cu **Mihalache**, cu **Madgearu** și cu alți demagogi democrați. Abia intrasem în urlasa mișcare de transformare a Romănlei, — pe calea unei adânci revoluții sufletești,—și ochiul minții mele e bila își deschisese pleoapele, pentru a putea cerceta lainele puterii ce isvora din sufletul **unui om** și unea din ce în ce mai treinic lineșii românesc, într o frățietate — bazată pe o credință neclintită. Nu puteam să fac un discernământ complect. Insă, din primele zile de cercetare a vieții de cuib,—pe care mi-o inchipuiam așa cum o descriau dușmanii: **complotistă, pătată de holărîri nedemne** etc.,—mi-am potolit sclerea sufletească dela un limpede isvor de iubire camaradereascăde care azi nu m'ași mai putea lipsi.

De atunci și până astăzi, nu de puține ori m'am întrebat: **la care partid politic găsești această iubire?** Sau mai mult: **care șef de partid dă ordin partizanilor, așa cum ne'a dat și ne dă mândrul nostru,—**

Care definător de destin ne a spus vre-odată celor ce-l urmau: **n'aveți voie să țineți discursuri, n'aveți voie să întrebuințați în activitatea voastră mimic dela politicani, n'aveți voie să faceți înfruniri, n'aveți voie să faceți poporului promisiuni, n'aveți voie să legați polemică, și—culmea,—n'aveți voie să chemați partizani în mișcare?** Spun drept, atunci când am luat cunoștinți de toate acestea, mă întrebam nedumerit: **dar cum o să activez?** Răspunsul mi-a fost dat nu după mult timp: prin demnitate în viața ta de luptător, prin mersuri în ordine și prin muncă în șanțiere și înlabere.

Astăzi, nimeni nu mă necaz pe mine, fiindcă am fost capabil să șovăiesc cu gândul, atunci când am făcut primii pași alături de vulsanii luptelor temeștiere și dreptății, din Țara putregăsului, minciunei și corupției. **Ce-ași face eu astăzi, dacă ași fi urmat pe A. C. Cuza, ori pe alții? Unde m'ași fi dus când șefii lerarhici mi-ar fi dat ordin să merg în Capitala Țării și în umbra uriașelor palate ticlănești să strig ca un caraghios „Jos jidanii"?** Mă îngrozește imaginea sufletului meu, care s'ar fi retras într'o bună zi, într'un colț de mizerie, cu aripile frânte.

Tineri cari au luptei ani de zile sub stindardul cuzismului, vin astăzi și-mi spun mie, un om, care este **și omului providenial** ostaș al **ordinei providențiale**: **„dragă prietene, mă doară inima când văd că sfinteele crezuri naționaliste sunt târâte în noroiul politicianist al „moțiunilor", voștia de la colțuri de stradă de toți gură-cască, ai demagogilor și ai murdăriilor de tot felul; nu credeam niciodată că naționalismul pentru care eu mi-am dăruit tot ce avem mai bun în min să se politicianiteze"**

Mulțumesc lu Dumnezeu că m'e oprit să mă abat pe căi greșite. Intotdeauna mă despart de acești foști prieteni ai mei,—cari s'au visat vulani, ler asăzi au ajuns niște cârpe cu care niște interesați șterg praful lojilor francmasonice și obloșesc murdăriile partidului liberal—cu fâcilile mă dreiet aprinse în ochi.

Vin apoi la masa mea de lucru și deschid biblia luptelor noastre. **Găsesc acolo mândrie, demnitate, cinste, curaj, muncă în tabere. Gândurile se lovesc ca oțelurile țărănăcoapelor și scriu cu roșu de foc și sânge: Jertfă. Jertfă dezinteresată, pentru sondarea calităților ce fac în sufletul poporului român, pentru valorificarea lor și pentru ziditea unei Romănii noui.**

Și mă ridic cu putere, les afară, privesc din prispa casei cerul și nemărginirea, și cu lacrimi în ochi, rog pe Dumnezeu să păzească pe acei care e inemii să solvese Neamul românesc dela pieire, de toate primejdiile și de toți dușmanii.

Constantin I. Goga.

Române, în țara ta, cât timp vei mai fi rob?

Niciodată conștiința unui om, omenire, nu a avut pe nimeni, în afară de mădularele de pe pământ, care de la sine, prin conștiința actuală a unei mulțimi, [illegible]

Istoria, de când cunoaștem vede mai simple și cele mai primitive organizații, [illegible] pe scara planetei, n'a cunoscut țară în care oștenii ei, care au fie mai desinteresați de [illegible] pricinile și scopurile ce [illegible] total reprezintă de [illegible] *ideal neamului sau, ideiorul guvernului de mâine.*

Neamul, românesc, în acest moment, este aproape în [illegible] rânduri de mai [illegible] exces de bunătate, de o [illegible] nelimitată și de o [illegible] necontrolat. Prin Neamul românesc eu înțeleg populația [illegible] ta românească de pretutindeni, confuză de necunoscutele grupări politice, străine cu [illegible] de interesele și de nevoile [illegible] și prescapătă, ziua de [illegible] din [illegible] și până în noapte, numai și numai de interese personale.

Conducătorii acestia, cărora îi se încredințează o misiune atât de grea, că oamenii pământ și sinșimântul conștiinei al datorieș nu vor avea timp nici măcar pentru a dormi de atâta grijă, sunt preocupați de banchete, de serbări, de petreceri în care se invită mai pe alții, de discursuri, de [illegible] ale situației lor, a copiilor, a [illegible] și a strănepoților, de [illegible] de afaceri în sul mare de comisioane, de orice, în timp ce de soarta populației nu se vorbă decât numai *perceptorul și jandarmul.*

Și atunci, te întreb pe tine, Române, de pretutindeni, cât timp vei mai duce povara aceasta? *Grea povară.* Știu și eu cât e de grea. *Și eu te văd mereu cum zi de zi, ți-ai slăbănit puterile. Te văd bolnav, te văd slăbit de amar. Te văd de multe ori răpus de oceasta grenlete în fiecare vibrație.*

Eu te am văzut mereu muncind din noaptea dimineții și până în noaptea târzie a serii, brânduindu-te cu un colț de pâine goală, sau cu o bucată de mămăligă rece. Și din jertfa aceasta, din sacrificiul acesta sfânt al munciei tale, nu ne-ai împărtășit nici odată. Nici familia și nici copii tăi.

*Ești o albină care nu știi altceva decât să muncești și să adani. Te văd... Cântând câmpii în lung și în lat... Trei peste vii și peste dealuri... Răstorni pământul: îl frământi... Și cu legi... Te uri, sus de tot, chiar pând în cer, de ai putea, ca să [illegible] și de [illegible] și [illegible] și [illegible] și

Prin naționalism spre triumful creștinismului

O indiferență patologică ce-s-o cuprins deja în rândurile noastre de la atâtea importante și lucrări inaccesibile dezaxăcrazie rituralul ajutat pârâ au trecut neobservate de noi, prin fabricile Parlamentarismului-Democrației. Am ajuns ca bratele lucrătorilor de pleșcă, ca pâinea la răscruci de drumuri, pând când guvernanții diferitelor partide politice au lipsuri. Ne-au strâmbat aceste mostenile de la strămoși și mărita prin conflicul a 800.000 de eroi.—Am ajuns ca nu mai avem de ce, ca nu mai avem de ce, ca nu mai avem de ce,

Drumurile Basarabiei

Dela 1812 la 1935. — Diferite specimene de miniștrii ai Basarabiei și de miniștrii de viață basarabeană. — Cotiga cu două ținte. — Ce nu fac guvernele, face tineretul constructivist al partidului „Totul pentru Țară". — O paralelă între Basarabia și Basarabia. — Șperțarii și spiritarii înghit șoselele plănuite, dar neisbutiți la Ialoveni și în Orhei.

În 1812, anexiunea Basarabiei de către atotputernicul țar Alexandru I al Rusiei, s-a făcut fără împotriva boierilor locali, cari, ațâuerți să facă o mare sugubă propagandă, prin târguri și sate, în favoarea evoluției politice, pe care apoi l-au regretat, dar era prea târziu.

Sufletul filo-rusismului semănat printre boierii basarabeni era mistificat Gavril Bănulescu-Bodoni, care ajunsese la mari funcțiuni bisericești în Rusia, după anexiune.

Ce speneau partizanii anexiunii? Spuneau că protecția și gospodărirea Basarabiei de către **o mare putere creștină**, este mult mai convenabilă, decât robia turcească. Ce bine au făcut țărcii pământ pentru biserica Basarabiei? Ce interes era arătat penru propășirea gospodăreescă a locuitorilor? Ce lucrări pentru nevoile obștești s-au realizat sub îndelungata asuprire turco-fanariotă? Nimic. Ba, din contră: birurile și angaraliile cădeau din ce în ce; slugile Turcilor din Ismail vrăjiți și alți străini cu duhuri. În Principatele Române, unde ocupau scaune domnești sau alte înalte funcțiuni în divane, îmbogățindu-se vertiginos pe spinarea și din sudoarea țăranilor băștinași, ajunși în șapă de lemn; trăind în colibe și în bordee fără fereștre, mărcăind în rare cârciumi câte o bucată de mămăligă, fără lemn în bătătura iarna, cu trapurile acoperite în zdrențe, cu obrejii de ceară, înotând în glod pănă'n gât în timp de iarnă, urcând drumuri pietruite pentru cărăușie: așa trăia țăranul basarabean înainte de anul 1812.

Cu argumente trase dintr'o asemenea penibilă situație, mitropolitul Gavril și boierii rusofili au izbutit să facă atmosfera prielnică anexiunii Basarabiei de către „sfânta Rusie", imperiu bogat, plin de bune și folositoare pentru viitorul Basarabiei.

Ce pierdem — gândiau basarabenii — dacă ne schimbăm stăpânul păgân pe un altul creștin ca și noi, care se va uita mai cu milă, dacă nu chiar cu drăgoste la noi?

Și-apoi, anexiunea s'a făcut, cu asentimentul celii al boierimii. Astfel era momentul politic de atunci.

Dar, vai! ce amarnică decepție a venit după un răstimp de 15—20 ani! Libertățile se restrânseseră, autocrațiunea „oblasfiei" Basarabiei se exaporiase devenind o simplă „gubernie" rusească de periferie, ca oricare alte. Progresul nu se vedea, fiindcă nimeni nu se îngrija de luminarea, bună starea și liniștirea traiului locuitorilor băștinași. Limba rusă era impusă pe cărțile sfinte și pe cele de școală, numele se rusifică, mărgineștiau armenilor, și grecofeilor, a cinovnicilor ruși și mai ales a jidanilor lăcești, ajunge o colonizațiie națională și economică pentru basarabeni. Robirea țăranilor la cârșma sfântă și instrăinăți devenise aproape generală. Prin anul 1900 se pune în practică politica de colonizare a pământurilor Basarabiei cu germani, francezi, găgăuzi, ucreineni și jidani, în timp ce Moldovenii erau colonizați în granița asiatică a Rusiei, sau în aspra Siberie. Dela 1812 și până la 1918, bogate și sfânțe Rusie n'a găsit cu cale să le finteze într'o provincie cu 3 mii, de locuitori, nici o instituție de învățământ superior. Un singur seminar și 7 licee, vasăzică niște biete școli secundare, luseră ființă pentru luminarea Moldovenilor. Drumurile desfundate, satele rămânseseră așa cum erau pe vremea Turcilor, chiar orașele erau nepietruite, locuitorii înotând în noroaie și erbăcând noaptea în întuneric.

Aceasta e fost situația în momentul când „Statul Țării" și întreage suflare moldovenească a Basarabiei a făcut apel la neoasiea română să vină ași pune fru ca, prin votul dat, să se unească pe veci cu Patria Mamă.

Și trecut de-atunci 17 ani și mai bine. Statul român a făcut sacrificii grele pentru îmbunătățirea traiului în Basarabia. Dar ce folos, dacă ocârmuirii au dăunat puterea, n'au stiut să sistematizeze programul lucrărilor de îmbunătățire, să le realizeze după importanța și de ordinul lăsecă banul pentru lucrări cu totul chibzuite și urmărite.

Guvernele „Basarabiei" ale Românei Mari aveau datoria să facă ceea ce cari au dăunat puterea, n'au stiut să sistematizeze programul lucrărilor de îmbunătățire, să le realizeze după importanța și de ordinul lăsecă banul pentru lucrări cu totul chibzuite și urmărite.

Guvernele „Basarabiei" ale Românei Mari aveau datoria să facă ceea ce cari au dăunat puterea, n'au stiut să sistematizeze programul lucrărilor de îmbunătățire, și de realizeze în perioada cât un „ministru special" care trebuia să facă ceva, căci de cât, pentru ea, el reușând altă treabă decât să se informeze asupra nevoilor localnice și să le semnalizeze centralei, ceștiind ieșitorii și fie satisfăcute, după propunerea bine gândită, ce ar fi făcut-o.

Dar, ce să le prelindum mai Dr. de plană (**Danilă Ciugureanu**) unui avocățeiaș de-a spetei spălă (**D. Bogos**), unui general orbit de pătimie politică (**Ion Rășcanu**), unui infiandar ajuns la aman (**Vl. Cristi**) și altii, **ejusdem farinae**, cari s'au pomenit succesiv **miniștri ai Basarabiei? Ba, Halippa** și general Rășcanu au fost în această demnitate în 2—3 guvernări și au avut și portofolii.

Să mai pomenim de domnii **Inculeț și Ciuhan**, și deși basarabeni cari fac, sau au făcut parte din guvern, fără ce să-i doară inima de Basarabia?

Dovedă de incapacitate a celor ce s'au perindat pe fotoliile ministeriale se vede. în loc să facă drumuri, ca să poată circula bogății-a locală cu ușurință, dintr'un loc în altul, au irosit milioanele cu propaganda politică și cu banchetele.

Dol trebuiau drumuri cari să poată suporta camioanele, căruțele și cerele și pe timp ploios, iar nu ca țăranii să pună o tidă pe 2 roate, la care e înhamă **doi cai**, ca să-i poată transporta numai pe el și-un sac de grâne pănă la târg. **Cotiga** acesta cu două roate, nu putea care să dispară de mult, dacă ar fi benăvoinșii din partea politicianilor locali, orbiți de febra îmbogățirii personale?

Licitații peste licitații pentru construcții de șosele, de poduri și apeduete, de diguri și edificii publice, și mai puțe tot, prefiul se alege de lucrările începute dar neisprăvite, date în antreprizăle în jidani, sau de sosele lucrate de mâțuiași și oficiate după pușină vreme dela punerea în exploatare, fărăte de oficialiștii și de cetățenii care cuploase bănchete din banii Statului.

Lucrările rămân neisprăvite, zic domnii politicei locale, **din lipsă de fonduri**; dar ce fondurăi au în îndeajuns **tineretul constructiv** al partidului „**Totul pen ru Ț ra**", care a vidit din lemnăii bisericii, dispui, a dural ca din pământ un oșel cochet pe mahi Mării negre și-apoi tămâni, edificii de interes obștesc, și un sanatoriu? Fără capitaluri, într'un timp relativ scurt tineretul nostru a realizat mai mult decât guvernele de după Unire în 17 ani, deși multe sute de milioane s'au risipit de-a surda pentru constrcțiile locale de rău și-aceste guverne democratice. Nu-s fonduri? Dar dacă nu-s, există totuș mărețe prinș, există regimente de pionieri și de-armă, există scoli de ingineri și arhitecți plătiți de Stat. De ce nu-s puse la contribuție aceste valori, cari nu cer che taiată suplimentară, cât cu concursul satelor, obligate prin lege **la prestație în natură** a face minuni în cercare prin veșie lucrările de utilitate publică.

Dar cui i-o spunem noi? Vorbe lui Eminescu: **„Jelui-m'ag și n'am cui..."**

Și când auzim că armata ilănă și-și-și-